

Dkt. David Howard, Joshua-Ruth, Kipindi cha 9, Yoshua 6-8

© 2024 David Howard na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Howard katika mafundisho yake kuhusu Yoshua kupitia Ruthu. Hiki ni kipindi nambari tisa, Yoshua 6-8, Yeriko na Ai.

Sawa, habari. Katika sehemu hii, tutaanza sasa katika sehemu kuu ya pili ya kitabu. Ningejumuisha sura ya sita hadi kumi na mbili katika sehemu hii na watoa maoni wengi wangezungumzia hili kama ushindi wa nchi, vita. Nimechagua kuita sehemu hii Kurithi nchi, kufuatia uelewa wangu wa lengo kuu la kitabu, zawadi ya Mungu na urithi, na kadhalika.

Lakini ndio, hizi ni sura, angalau sita hadi kumi na moja, ambapo Israeli inahusika katika migogoro dhidi ya Wakanaani. Inaanza polepole na mapigano ya kwanza ya kijeshi na Wakanaani huko Yeriko na kisha tunapata, na huo ni ushindi mkubwa, Mungu alitoa ushindi bila shaka, lakini kisha tunapata mashaka huku Israeli ikitenda kwa ukosefu wa uaminifu na wanashindwa na kisha inabidi washughulikie suala hilo na kisha wanarudi na kuchukua mji wa pili, Ai. Kisha kuna suala la Waisraeli kudanganywa na Wagibeoni katika sura ya tisa.

Kuna mjadala mzuri hapo ingawa kwa sababu hao ni Wakanaani ambao wameokolewa na, kwa namna fulani, wanakuwa sehemu ya Israeli kwa njia ile ile ambayo Rahabu kwa njia iliyo wazi zaidi alikua sehemu ya Israeli. Sura ya kumi ni aina ya muhtasari, kwa muhtasari inasimulia kuhusu vita moja maalum katika matokeo yake na kisha vita vingine vingi katika sehemu ya kusini, na kisha sura ya kumi na moja inahusu vita katika sehemu ya kaskazini ya nchi. Sura ya kumi na mbili ni aina ya muhtasari tu, orodha ya wafalme walioshindwa na hiyo inaishia sehemu hii.

Kwa hivyo tutaanza, kabla hatujaendelea, msingi muhimu wa sehemu hii ni amri ambazo Mungu alitoa mapema kwamba Wakanaani wote waangamizwe. Kwa hivyo, ukitaka kuandika marejeleo haya, hatutayatafuta sasa hivi, lakini katika Kumbukumbu la Torati sura ya ishirini mstari wa kumi na sita hadi kumi na nane, Mungu anasema hivi kwa Waisraeli jinsi wanavyopaswa kuitendea miji ya Kanaani watakapofika huko. Kumbukumbu la Torati mstari wa kumi na sita unasema, Katika miji ya mataifa ambayo Bwana Mungu wako anakupa iwe urithi, angalia lugha hiyo tena, usiache hai chochote kinachopumua.

Waangamizeni kabisa, Wahiti, Waamori, Wakanaani, Waperizi, Wahivi, na Wayebusi, sita kati yao hapa, kama Bwana, Mungu wenu, alivyowaamuru; la sivyo, watawafundisha kufuata machukizo yote wanayofanya katika kuabudu miungu yao, nanyi mtamtenda dhambi Bwana, Mungu wenu. Yoshua mwenyewe alirudia mambo hayo, hasa katika sura ya sita hapa.

Kwa hivyo, tutaruka katikati hapa kwa sekunde moja. Katika mstari wa kumi na saba na unaofuata, Yoshua anasema, Mji na vyote vilivyomo vitawekwa wakfu kwa Bwana kwa ajili ya uharibifu. Rahabu kahaba pekee, wote walio pamoja naye, wataishi, kwa sababu alificha ujumbe uliotumwa.

Lakini ninyi wenyewe jilindeni na vitu vilivyowekwa wakfu kwa uharibifu. Na hivyo ndivyo ilivyo. Kwa hivyo tena, katika sehemu nyingine, tutazungumzia zaidi suala la maadili ya jinsi Mungu anavyoweza kuamuru mambo haya.

Lakini hatuwezi kuepuka ukweli kwamba ni Mungu anayeziamuru, na Yoshua anapitisha amri kwa niaba ya Bwana. Na hivyo hilo ni moja ya mambo yanayotufanya tuache kuzungumzia kitabu hiki. Lakini hivi sasa, tutazungumzia tu kile ambacho kitabu chenyewe kinatuambia, na kisha tutashughulikia masuala hayo mengine katika sehemu nyingine.

Kwa hivyo, sura ya sita ni sura inayohusu uharibifu halisi wa Yeriko. Na hadithi ya ushindi wa kwanza katika nchi imesimuliwa kwa undani wa kina. Ningelinganisha hadithi ya kusimama kwa maji katika sura ya tatu.

Mwandishi anapunguza mwendo wa simulizi. Analipitia na kulifurahia tena na tena, kwa sababu ni jambo zuri sana. Hapa, mwanzo wa hili ni polepole na kwa njia ya kipekee kuelekea kilele katika siku sita na siku ya saba ya kuzunguka Yeriko.

Nadhani kwa sababu mwandishi anataka tukumbuke hili. Tunapaswa kusema kwamba katika ramani mbaya sana ya Mashariki ya Karibu hapa, tukumbuke Israeli iko hapa, na wamevuka tu. Yeriko ni aina ya mji wa lango katika bonde hapa.

Na kuna barabara kuu ya usafiri hapa, pamoja na barabara moja ng'ambo ya hapa na ng'ambo ya hapa. Na kwa hivyo, iko mahali muhimu. Sio mbali sana na Yerusalemu, ambayo iko hapa.

Kwa hivyo, Israeli ikija kuteka Yeriko, ni mojawapo ya miji mikubwa yenye ngome iliyokuwa Kanaani. Kiakiolojia, Yeriko imechimbwa, na kuna kuta kubwa za mji huo. Waakiolojia wameenda huku na huko kuhusu jinsi ya kuviweka tarehe na wakati wa kuviweka tarehe.

Utasoma kwamba kulikuwa na msomi wa awali aliyeitwa John Garstang ambaye aligundua kuta hizo na kuzihusisha na Joshua. Katika miaka ya 1950 na 60, mwanaakiolojia Mwingereza aliyeitwa Kathleen Kenyon alipinga hilo na kuviweka tarehe na kusema kwamba hapana, hakuna ushahidi wowote wa Waisraeli kuchukua Yeriko. Na kisha, hivi majuzi, katika miaka ya 80 na 90 na kufuatia, msomi mwingine anayeitwa Bryant Wood amesema, hapana, kwamba mbinu za Kenyon za kuweka tarehe hazikuwa sahihi.

Na alikuwa na maelezo mengi sana katika kupinga hilo. Na ningesema kwamba neno la Wood ndilo neno la mwisho katika hatua hii. Na kwamba, ndio, kuna ushahidi unaowezekana sana kwamba, ndiyo, Yeriko iliharibiwa na Yoshua katika wakati unaojadiliwa.

Tena, karibu mwaka 1400 KK katika tarehe za awali. Lakini maelezo yaliyoelezwa katika sura hii yanathibitisha umuhimu wa jiji na, bila shaka, umuhimu wa mara ya kwanza, tukio la kwanza. Matukio ya baadaye yanafupisha zaidi mtindo.

Lakini sura ya 6, mstari wa 1 unianza, unaweka msingi wa mwanzo wa hadithi, na unatuletea tatizo. Tatizo ni kwamba Yeriko imefungwa ndani na nje kwa sababu ya watu wa Israeli. Sasa, kumbuka, katika sura ya 5, mstari wa 1, watu wote wa nchi waliwaogopa Israeli, lakini walikuwa wameufunga mji kwa ulinzi.

Kwa hivyo, hakuna aliyeingia, hakuna aliyetoka. Na unaweza kuelewa hilo kutoka kwa mtazamo wa Wayeriko . Lakini kutoka kwa mtazamo wa Waisraeli, hilo litakuwa tatizo.

Wataingiaje? Watautekaje mji wakati umeimarishwa na kufungwa hivi? Kwa hivyo, Mungu, sura ya 6, mstari wa 2, anamwambia Yoshua, tazama, nimetoa. Hicho ndicho kitenzi cha kutoa wakati uliopita tena. Sasa, ni wazi, bado hawajaingia humo.

Hawajauchukua. Lakini Mungu anasema, Nimewapa mji. Kwa hivyo, inaonyesha jambo ambalo tulilitoa katika sura ya 1, mstari wa 3. Kwa namna fulani, ni mpango uliokamilika mkononi mwa Mungu.

Israeli ina haki halali yake. Nimeutia Yeriko mkononi mwako, na mfalme wake, na mashujaa wake, nao watauzunguka mji. Wanaume wote wa vita kwa siku sita, siku ya saba, fanyeni hivyo mara saba, pigeni tarumbeta, na hatimaye kuta zitaanguka.

Maelezo mazuri katika mistari hii hapa. Inatuambia hadithi hiyo kwa namna fulani. Inajirudia.

Inatufanya tuangalie kwa makini baada ya muda, labda, marudio ya simulizi ya Kiebrania. Lakini nadhani ni kama inatukumbusha desturi katika Pentateuki. Ni kama vile inawasilisha uharibifu au kutekwa kwa Yeriko kwa njia sawa na sherehe ya sikukuu ya mavuno au sikukuu ya aina nyingine za vitu pamoja na siku zilizowekwa alama na kalenda iliyotiwa alama.

Na inaweka hili kama aina yake ya ibada, sadaka, kama sadaka ya kuteketezwa kwa Bwana. Na nadhani hilo linaonyesha jinsi linavyosimuliwa hapa na jinsi linavyofunuliwa. Vinginevyo, ni wazi, Mungu angeweza kusema, zunguka mara moja na kuta zitaanguka.

Lakini Mungu anawafanya wapitie ibada hii tata ili kujenga juu ya ibada zilizo katika Sura ya 5 na kuwakumbusha kwamba hii si jambo la kijeshi tu. Ni dhabihu kwa Bwana, na inapaswa kuwekwa wakfu kwa Bwana. Haupaswi kushika nyara.

Unapaswa kumpa Mungu kama matunda ya kwanza, kama vile unavyotoa matunda ya kwanza ya ardhi wakati wowote unapovuna vitu. Kwa namna fulani, huu ni mji wa kwanza na matunda ya kwanza. Na unakumbuka baadaye Akani anapochukua, anapoasi hilo na kuchukua vitu, anaambiwa baadaye kwamba, samahani anapouawa na kisha watu wanaenda katika Sura ya 8, Mungu anawapa watu maagizo kwamba wanapaswa kuchukua nyara za Ai.

Na hivyo, kama Akani angesubiri tu, angeweza kupata baadhi ya nyara mwenyewe. Lakini hata hivyo, hapa nyuma, kwa hivyo kuna ongezeko la polepole. Na kisha katika siku ya saba, angalia inavyosema katika mstari wa 15.

Waliamka mapema alfajiri. Wanaamka mapema sana katika kitabu cha Yoshua. Yoshua mwenyewe anaamka mapema katika Sura ya 3, mstari wa 1. Na hapa wanafanya hivi.

Wako tayari kwenda. Na kila kitu kitaangamizwa, mstari wa 17. Na mwache Rahabu tu aishi, na kadhalika.

Usichukue vitu hivyo kwa ajili yako mwenyewe. Fedha na dhahabu, mstari wa 19, ni vitakatifu kwa Bwana. Zitaingizwa katika hazina.

Na hivyo, katika mstari wa 20, watu walipiga kelele na tarumbeta zikapigwa. Mara tu watu waliposikia sauti ya tarumbeta, watu walipiga kelele, na ukuta ukaanguka chini kabisa. Na watu wakapanda kuingia mjini, kila mtu akielekea mbele yake.

Waliteka jiji. Sababu ya kusimama hapa ni kwa sababu nadhani inavutia sana kuona tofauti kati ya jinsi muujiza unavyoelezewa katika Sura ya 3. Kujikusanya polepole na kuufurahia, kurudia vitenzi tena na tena, na kuutazama tena, Sura ya 4, maji yalisimama, na kadhalika. Msisitizo na umakini mwingi ulitolewa kwa muujiza huo.

Hapa, ni kama, ghafla, Mungu ndiye aliyefanya hivyo. Na bila shida, ukuta unaanguka, na huo ndio mwisho wake. Hakuna zaidi, simulizi linaendelea moja kwa moja.

Kwa hivyo, kuna njia tofauti za kuvutia. Hizi ndizo miujiza miwili ya kwanza katika kitabu, na inavutia jinsi zote mbili zinavyotendewa, moja tofauti kidogo na nyingine. Kwa hivyo basi, katika mistari ya 22 hadi 26, tunamwona Yoshua akiwaagiza wanaume waliokwenda kumwona Rahabu waende kumtafuta yeye na familia yake na kuwatoa, na vinginevyo walichoma kila kitu jijini.

Kwa moto, mstari wa 24. Nao wakamwokoia Rahabu na yule kahaba, mstari wa 25, na nyumba ya baba yake, kila mtu alikuwa wake. Ameishi katika Israeli hadi leo, kwa sababu aliwaficha wajumbe.

Kwa hivyo kuna marejeleo tuliyoyataja hapo awali. Rahabu mwenyewe, kimwili, aliishi Israeli hadi leo? Labda, au labda ni nyumba yake, wazao wake. Tunamwona Rahabu katika nasaba ya Yesu katika Agano Jipya, bila shaka.

Na kisha muhtasari wa hili ni kwamba Yoshua anatangaza laana juu ya mji. Unaiona katika mstari wa 26. Alaaniwe mbele za Bwana mtu atakayeinuka na kuujenga upya mji.

Ataweka msingi wake kwa gharama ya mzaliwa wake wa kwanza, na ataweka malango yake kwa gharama ya mwanawe wa pili. Kwa hivyo, kuna laana juu ya Yeriko.

Na kwa kweli haikushughulikiwa kwa njia yoyote muhimu baada ya hili. Lakini kuna utimilifu mkubwa sana wa laana hii, au tukio hili, katika kitabu cha 1 Wafalme. Kwa hivyo nitageukia, ikiwa unataka kugeukia pia, 1 Wafalme 16.

Na hii ni katika siku za Ahabu, labda miaka 600, 500, 600 baadaye. Ahabu alikuwa mfalme mwovu zaidi hadi wakati huo. Na angalia 1 Wafalme 16, mstari wa 33.

Inasema Ahabu alitengeneza Ashera , nguzo kwa heshima ya mke wa Baali. Alifanya mengi zaidi ili kumkasirisha Bwana, Mungu wa Israeli, kuliko wafalme wote wa Israeli waliomtangulia. Na kisha mstari wa 34.

Katika siku zake, El wa Betheli alijenga Yeriko. Aliweka misingi yake kwa gharama ya Abiramu, mzaliwa wake wa kwanza, na kuweka malango yake kwa gharama ya mwanawe mdogo, Segubu, sawasawa na neno la Bwana alilolinena kwa Yoshua, mwana wa Nuni. Utimilifu wa kuisimua sana, wa kuisimua, na wa kusikitisha, mwangwi wa kifungu hapa katika Yoshua 6. Kwa kusikitisha, mtu fulani alifanya hivi, na akateseka kwa sababu yake.

Kwa hivyo hiyo ndiyo hadithi ya kutekwa kwa mji. Na mji huo unawekwa wakfu kwa Bwana kwa ajili ya uharibifu. Hakuna kitu kilichopaswa kuchukuliwa.

Ni kama kutoa malimbuko ya wanyama wako au mazao yako, chochote kile. Na katika nchi yenyewe, Yeriko ilipaswa kuwa sehemu ya kumi ya vitu hivyo, na hawakupaswa kufaidika nayo kwa njia yoyote ya kimwili. Na, bila shaka, mambo yanaenda kinyume kabisa katika sura inayofuata.

Kwa hivyo, sura ya 7 inatuambia kuhusu kushindwa kwa Israeli katika mji uliofuata, ambao ulikuwa karibu na Yeriko. Hatuna uhakika kabisa kuhusu eneo halisi la Ai au Ai. Majadiliano na mijadala mingi kuhusu mahali hasa ilipo.

Kwa madhumuni yetu, hatutahangaika kuhusu hilo. Iko mara moja upande wa magharibi, maili 5, 10 mahali fulani ndani ya eneo hilo. Na kwa hivyo, katika sura hii, sura ya 7, ningeita sehemu hii, kuirejelea kama kutotii agano.

Na tunaona tangu mwanzo katika mstari wa 1. Sura ya 7, mstari wa 1. Watu wa Israeli walivunja imani kuhusu vitu vilivyowekwa wakfu, vitu hivi vilivyopaswa kuwekwa wakfu kwa uharibifu. Na mambo mawili ya kuzingatia hapa. Moja ni kusema, kumbuka kwamba ni watu wa Israeli wanaoshtakiwa katika mstari wa 1. Lakini tutagundua kwamba ni mtu mmoja tu, Akani.

Walivunja uaminifu kuhusu vitu vilivyowekwa wakfu vya Israeli. Kwa maana Akani, mwana wa Karmi, mwana wa Zabdi, na kadhalika, alichukua baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu na hasira ya Bwana ikawaka dhidi ya watu. Kwa hivyo, huu hapa aina hii ya mwingiliano kati ya mtu binafsi na taifa.

Na wazo hili kwamba dhambi za mtu mmoja huathiri taifa na, bila shaka, kinyume chake. Na hilo ni aina ya mada tunayoiona sana katika sehemu kubwa ya Agano la Kale. Kwa hivyo hilo ndilo jambo la kwanza.

Tazama dhambi ya mtu mmoja iliathiri kundi kubwa. Lakini pili, angalia kwamba neno katika toleo langu linasema kuvunja imani. Nadhani baadhi ya matoleo husema kitu kama kutenda kwa kukosa uaminifu, kitu kama hicho.

Na kwa hivyo, neno la Kiebrania hapo ni lipi? Neno hilo linatumika katika Hesabu 5 kuzungumzia jinsi mke angemtendea mumewe kwa kufanya uzinzi. Kwa maneno mengine, kuvunja agano la ndoa, na kutenda kwa kukosa uaminifu. Hapo, hilo ndilo neno lile lile linalotumika hapa.

Ni usaliti wa uaminifu kati ya pande mbili. Kwa hivyo, katika kuchukua vitu hivi vilivyokatazwa kutoka Yeriko, Akani alikuwa akivunja uaminifu wa agano ambalo Israeli walikuwa wamefanya na Mungu. Na kumbuka katika Sura ya 1, Israeli walikuwa wamejitolea kumtii Yoshua, ambaye alikuwa mwakilishi wa Mungu.

Na bado hapa tuna mfano wa ajabu wa kutotii. Kwa hivyo, mstari wa 11 unaonyesha hilo wazi. Hebu tuangalie mstari wa 11.

Kwa hivyo, yeye, yaani Akani, ndiye aliyesababisha sanduku la... Samahani, niko katika Sura ya 6. Nataka kuangalia Sura ya 7, mstari wa 11. Acha nipate hilo. Kwa kweli, nataka... Ndiyo, mstari wa 11 unasema mambo kadhaa.

Tazama, kwa hivyo Mungu anamwambia Yoshua, mstari wa 10, Sura ya 7, Inuka! Mbona umeanguka kifudufudi? Kwa sababu Yoshua, bila shaka, ameomba sala hii ya aina ya malalamiko dhidi ya Bwana na kuomboleza. Lakini Mungu anasema, Israeli wamefanya mambo mengi. Sasa angalia Sura ya 7, mstari wa 1. Ilisema kwamba Akani alivunja imani kwa kuchukua baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu.

Kwa hivyo, kuna vitenzi viwili hapo. Kuvunja imani, ni kama kuvunja agano kwa ujumla. Kuchukua vitu vilivyowekwa wakfu, na ndivyo ilivyo.

Lakini shtaka la Mungu katika mstari wa 11, linaangazia vipengele mbalimbali vya imani hiyo ya kuvunja. Mstari wa 11, Israeli wametenda dhambi. Vipi? Kwanza, wamevunja agano langu.

Kwa hivyo, kuna agano, wazo hili la kuvunja agano. Ambalo nimewaamuru. Wamechukua, nambari mbili, baadhi ya vitu vilivyowekwa wakfu.

Wameiba, nambari tatu. Wamedanganya, nambari nne. Wamewatoa kwenye mali zao wenyewe.

Kwa hivyo, Mungu anachukua dhambi hii moja na kuchambua vipengele tofauti vyake na kuonyesha kwamba ni wingi wa dhambi ambazo zimefanywa hapa. Na tena, ameshtaki taifa, si mtu huyu mmoja tu. Kwa hivyo, katika mstari wa 12, Kwa hivyo watu wa Israeli hawawezi kusimama mbele ya adui zao.

Hiyo ni kauli ya kejeli kwa sababu kumbuka hilo ndilo neno lile lile linalopatikana katika Sura ya 1 na Mungu anapomwambia Yoshua, Hakuna mtu atakayeweza kukupinga hapa. Israeli hawawezi kupinga adui zao. Nao wanawapa mgongo adui zao kwa sababu wao wenyewe wametengwa kwa ajili ya uharibifu tofauti na Wakanaani waliotengwa kwa ajili ya uharibifu.

Sasa Israeli inakuwa mada ya jambo lile lile. Kwa hivyo Mungu anasema, sitakuwa pamoja nanyi tena. Na tunaweza kusoma tu hilo bila kuelewa maana yake.

Lakini kumbuka, mara kwa mara, Mungu anasema, nitakuwa pamoja nanyi kwa watu wake, kwa viongozi, na kadhalika. Na hapa, Mungu anasema, sitakuwa pamoja nanyi. Nitajiondoa.

Na baadhi yenu mnajua kwamba baadaye katika 1 Samweli 4, sanduku lilipotekwa na Wafilisti, uwepo wa Mungu haupo na kuna mtu anayelitwa Ikabodi na kwa Kiebrania hapo ni Ikabodi. Utukufu haupo. Ni kutokuwepo kwa Mungu.

Na hilo ni jambo baya sana, linapaswa kuwa jambo zito kwa waaminifu katika Israeli. Kwa hivyo maagizo ya Mungu, mstari wa 13, ni kuamka, watakaseni watu, watakaseni kwa ajili ya kesho kwa sababu Bwana asema hivi, haya ndiyo mambo

yaliyowekwa wakfu na jambo fulani lazima litokee. Ni mwangwi wa sura ya 3, mstari wa 5, wakati Yoshua anasema, watakaseni kwa sababu jambo muhimu litatokea, yaani kuvuka Bahari Nyekundu, muujiza, kuvuka Yordani.

Hapa, jambo fulani litatokea. Ni jambo baya zaidi, ambalo ni kumtambua Akani na kushughulika naye. Lakini pia, ni tukio la kusherehekea.

Wanahitaji kujiweka wakfu kwa ajili ya hilo. Na hivyo, inaendelea. Kwa hiyo, sura ya 7, mstari wa 16, Yoshua anaamka tena asubuhi na mapema, na kuwaleta Israeli kabila kwa kabila.

Na hapa tuna aina ya kuvutia ya, kutoka nje, ikiwa tunavutiwa na aina ya sosholojia ya Israeli, ya Israeli ya kale na ujenzi wa kijamii wa taifa, tunaona mfano mzuri hapa. Kwa hivyo, anaunganisha Israeli kabila kwa kabila. Nao wanafanya jambo fulani.

Inasikika kama kupiga kura. Lakini kwa namna fulani, mstari wa 16 unasema, kabila la Yuda lilitambuliwa, likachukuliwa na kuletwa karibu na koo zote za kabila hili na ukoo wa Wazera ukachaguliwa. Analeta ukoo wa Wazera mtu kwa mtu na Zabdi akachaguliwa.

Akamleta karibu mtu mmoja baada ya mwingine. Akani, mwana wa Wazera, mwana wa Zabdi, alichukuliwa. Kwa hivyo, tunaona mpangilio wa kijamii wa taifa, makabila, koo, familia, na kisha mtu binafsi.

Na hiyo inatuonyesha kidogo kuhusu mgawanyiko wa jamii huko. Na kwa hivyo, Yoshua anamwambia Akani mambo manne, anamwamuru mambo manne. Anasema katika mstari wa 19, Mwanangu, nambari moja, mtukuze Bwana, Mungu wa Israeli.

Nambari ya pili, msifu. Nambari ya tatu, niambie sasa umefanya nini. Upande mwingine wa hilo, usinifiche.

Kwa hivyo, kuna vitenzi vinne hapo, amri nne. Hata hivyo, mtazamo wangu, ni makundi mawili ya mawili. Na la kwanza ni kumpa Bwana utukufu na kumsifu.

Na mbili za pili ni udhirisho wa hilo. Kwa maneno mengine, kwa kusema ukweli, unampa Mungu utukufu, unamsifu Mungu. Kwa hivyo, niambie sasa kile ulichofanya, usinifiche.

Hivi ndivyo unavyopaswa kumsifu Mungu katika wakati huu muhimu maishani mwako. Usianze moja ya Zaburi, niambie ukweli tu. Hivyo ndivyo anavyosema hapa.

Nadhani hilo ni somo kwa leo. Tunaposema ukweli, tunaishi maisha ya uadilifu, lakini katika mchakato huo, kwa namna fulani, tunampa Mungu utukufu na kumsifu. Hasa,

bila shaka, katika utamaduni wetu ambapo ukweli unaonekana kutothaminiwa sana kama unavyopaswa.

Kwa hivyo, Akani anajibu na anakiri. Na anaona, anazungumzia nyara na jinsi zilivyokuwa nzuri na jinsi alivyotaka kuzichukua. Kwa hivyo, wakaenda na kuvikuta vitu hivyo ndani ya hema lake.

Kwa kusikitisha, familia nzima ya Akani iliteseka kwa sababu hii. Taifa lote halikuangamizwa, lakini familia yake ilianguzwa. Walimpiga mawe kwa mawe, na wakamchoma moto, mstari wa 25.

Wakaweka juu yake rundo kubwa la mawe ambalo limebaki hapo hadi leo, tangu kitabu hicho kilipoandikwa. Jina lake linaitwa Bonde la Akori. Na neno Akori linamaanisha shida.

Kwa hivyo, hili ni bonde ambapo kulikuwa na shida kubwa. Kwa hivyo hili ni tukio la kusikitisha sana katika historia ya Israeli. Na hakika, katika kitabu cha Yoshua, ni sehemu ya chini kabisa ya kitabu.

Kwa sehemu kubwa ya kitabu, ni kitabu cha furaha. Na kama tulivyosema hapo awali, ni maana ambayo Waisraeli wanasema, Hatimaye tuko hapa. Na maisha ni mazuri.

Utimilifu wa ahadi. Tutafanya kila kitu sawa kwa mujibu wa sheria. Ahadi zinatimizwa.

Amri zinatimizwa. Na kadhalika. Na bado, hii ndiyo sehemu ya chini ya kitabu, kwa sababu mtu mmoja anavunja agano, na kufanya mambo haya, Mungu analiona kwa mtazamo tofauti kabisa, na taifa linateseka.

Tutaona hilo katika sura ya 8. Lakini Akani na familia yake wanateseka, kwa masikitiko, katika sura ya 7. Kwa hivyo tunapoelekea sura ya 8, tunayo kitabu cha "Samahani, nahitaji kurudi nyuma," kwa sababu sijapitia kwa mpangilio wa matukio, na ninataka kukupeleka mwanzoni mwa sura ya 7 ili kuonyesha hili pia. Kabla Akani hajagunduliwa, ni wazi sura hii inazungumzia kushindwa kwa taifa huko Ai. Ushindi mkubwa huko Yeriko.

Sasa kushindwa hapa Ai. Lakini nadhani inavutia kuona katika sura ya 6, tunamwona Mungu akizungumza na Yoshua katika mstari wa 2, sura ya 6. Bwana akamwambia Yoshua, Nimeutia Yeriko mkononi mwako, nk., nk., nk. Kila kitu katika sura ya 6 ni wazi kutoka kwa Mungu.

Na ibada na mambo hayo yote. Angalia katika sura ya 7, watu wanapokwenda kushambulia Ai, Mungu hahusiki. Katika sura ya 7, mstari wa 2, Yoshua aliwatuma watu kutoka Yeriko kwenda Ai, na kuwaambia, nendeni mkaipeleleze nchi.

Wakaenda na kupeleleza, wakarudi, wakasema, ah, msijali kuhusu hilo. Hatuhitaji kutuma kila mtu, kutuma elfu mbili au tatu, na kwenda kushambulia Ai. Kwa hivyo, elfu tatu wakaenda, nao wakashindwa.

Watu thelathini na sita walikufa, mstari wa 5. Na hii inachukuliwa kama kushindwa kwa nguvu. Na katika kitabu chote kilichobaki na vita katika Pentateuki, hatujui idadi ya watu walioshindwa. Lakini jeshi la watu elfu tatu, thelathini na sita ni idadi ndogo sana.

Na bado hili linachukuliwa kama kushindwa kwa nguvu. Lakini angalia tena, Mungu hayupo popote hapa. Na inaonekana kwangu hiyo ni sehemu ya ujumbe wa mwandishi wa kitabu, akijaribu kutuambia kwamba uwepo wa Mungu haupo.

Na ndiyo maana walishindwa. Nenda kwenye sura ya 8, na sasa Mungu amerudi kwenye picha. Katika sura ya 8, mstari wa 1, Bwana alimwambia Yoshua, usiogope, usifadhaike.

Tena, tukirudia sura ya 1, wachukue watu wa vita pamoja nawe, nendeni Ai, nami nimemtia mkononi mwako mfalme wa Ai, na kadhalika. Kwa hivyo, msamiati huo wote unarudia sura ya 1, unarudia sura ya 6, lakini si sura ya 7. Sura ya 7 ndiyo ya kipekee, na ni kwa sababu ya dhambi. Kwa hivyo, wanarudi nyuma, na wakati huu bila shaka kuna ushindi mkubwa.

Hiyo hapo, imeelezwa kwa undani sana. Ni sura ndefu, na kuna watu thelathini elfu wenye ujasiri wanaotoka usiku, nao wataweka shambulizi upande wa magharibi wa mji. Na Yoshua analala hapo usiku kucha.

Kuna mkanganyiko kidogo kuhusu ni mara ngapi mambo yalikuwa yakitokea, au makundi tofauti yalikuwa yapi. Kwa mfano, katika sura ya 8, mstari wa 12, inamtaja Yoshua akiwa na kundi la watu elfu tano, na katika sura ya 8 mstari wa 3, inamtaja watu elfu thelathini. Na kwa hivyo, unajua, nini kinatokea hapa? Inaonekana kwamba mistari ya 11 hadi 13 ni kama kumbukumbu ya nyuma, na pia inaonekana kwamba labda kuna kushuka kwa idadi, na labda kulikuwa na kosa lisiloweza kuandikwa kuhusu mmoja wao, kwa hivyo kwamba watano, kwa maoni yangu, elfu tano na thelathini elfu ni kundi moja.

Na huenda kukawa na hitilafu ya kunakili tu hapo. Hakuna kundi la watu thelathini elfu na kundi tofauti la watu elfu tano. Kwa hivyo, ndivyo inavyotokea hapa.

Kwa hivyo, asubuhi inapofika, na wao, unajua, Yoshua analala usiku mara kadhaa tofauti, au anataja mara mbili, katika mstari wa 9 na mstari wa 13. Lakini kisha, katika mstari wa 14 na unaofuata, inaonyesha jinsi mfalme wa Ai anavyoona kundi hili dogo, kundi hili upande wa magharibi, na anakimbia kutoka njia hiyo, na jeshi kuu

linaingia nyuma yao, na kuuteka mji. Kwa hivyo, katika mstari wa 17, hakuna mtu aliyebaki Ai au Betheli ambaye hakufuata Israeli, na mji unaachwa wazi.

Kwa hivyo, Yoshua, Mungu anamwambia Yoshua ainue mkuki wake mkononi mwake, atampa kila kitu mkononi mwake, naye akafanya hivyo, na Waisraeli wakaingia. Na, mstari wa 20, samahani, ndio, mstari wa 20, wanaume wa Ai wanaangalia nyuma, wanaona moshi wa mji ukipanda, na wanatambua kuwa wameshindwa. Wanamchukua mfalme wa Ai, mstari wa 23, wanampeleka kwa Yoshua, na yote, kimsingi, ni ushindi mkubwa kwa Waisraeli.

Waisraeli waliwaua, kama inavyoonekana, watu 12,000, katika mstari wa 25. Lakini Yoshua hakuurudisha mkono wake, ambao aliunyosha mkuki hadi alipowaangamiza wakazi wote, kisha akauteketeza mji, mstari wa 26, akimtundika mfalme. Kwa hivyo, ni ushindi mkubwa.

Tena, inaweza kutufanya tujisikie vibaya kidogo, na kutufanya tusiwe na raha katika hisia zetu leo, lakini huo ulikuwa ushindi mkubwa katika kukabiliana nao wakiondoa uovu katikati yao, katika sura ya 7. Sasa, wanafanya mambo kulingana na kitabu tena, Mungu anawaambia wafanye hivi, na inafanikiwa. Sehemu hiyo inaisha, kisha, na rundo kubwa la mawe ambalo, tena, linasimama pale hadi leo, wakati wowote hilo lilipotokea. Kwa hivyo, sehemu hii, 6, 7, na 8, tuambie hadithi ya vita viwili au labda vitatu vikubwa vya mapema, ushindi mkubwa huko Yeriko, kushindwa huko Ai, na kisha ushindi huko Ai, na vinasimuliwa kwa undani ili kutusaidia kupata hisia hiyo.

Sasa, baadaye, tutakuwa na aina nyingi zaidi ya kauli za muhtasari, lakini kabla hatujafikia kipindi kinachofuata, kuhusu mwingiliano na Wakanaani, mwishoni mwa sura ya 8, tuna sehemu ambapo Yoshua anamjengea Bwana madhabahu, sura ya 8, mistari ya 30-35. Hiyo ni sehemu ya kuvutia. Ni katika kutimiza amri ambayo Mungu alikuwa amewapa watu wake katika siku za Musa.

Mungu alipozungumza nao, kabla hawajaingia katika nchi hiyo, waliambiwa wajenge madhabahu hapa mahali hapa. Kwa hivyo, nataka kukupeleka kwenye kifungu hicho, ambacho kiko katika Kumbukumbu la Torati, sura ya 27. Kwa hivyo, tafadhali fungua hapo.

Mwanzoni mwa sura hiyo, Musa anawaagiza kwamba watakapoingia katika nchi hiyo, wajenge madhabahu ya mawe makubwa. Kwa hivyo, tutaangalia tu hilo na kulipitia. Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati 27, mstari wa 1 na unaofuata.

Musa akawaamuru watu, “Shikeni amri ninayowapa leo, mstari wa 2, siku mtakayovuka Yordani kuingia katika nchi atakayowapa Bwana, Mungu wenu, mtasimamisha mawe makubwa na kuyapaka plasta. Nanyi mtaandika juu yake vitabu vyote vya sheria hii, mtakapovuka kuingia katika nchi atakayowapa Bwana, Mungu

wenu, nchi ijaayo maziwa na asali. Mtakapovuka Yordani, mtasimamisha mawe haya ninayowaamuru hata leo katika Mlima Ebali.”

Kwa hivyo, haya si mawe waliyoyaweka kando ya Mto Yordani. Unapoingia katika nchi hiyo, waliingia katika nchi hii, lakini Mlima Ebali na Gerizimu ziko juu ya nchi hiyo yapata maili 25,30 kaskazini. Na hapo ndipo walipopaswa kufanya hivi.

Na tena, walipaswa kuchukua mawe na kuyafunika kwa plasta na kisha kuandika kwenye plasta maneno ambayo Mungu aliwaamuru. Na mstari wa 5, mkijenga madhabahu kwa Bwana, msitumie kifaa chochote cha chuma ndani yake. Kwa maneno mengine, haya yanapaswa kuwa mawe yasiyochongwa, kutoa sadaka za kuteketezwa hapo, kutoa sadaka za amani, na kufurahi.

Andika maneno hayo kwenye mawe ya sheria hii kwa uwazi kabisa. Kwa hivyo, hayo ndiyo maagizo hapa. Sasa, tukichukua amri halisi katika mstari wa 2 kwamba siku mtakayovuka Yordani, nchi ambayo Mungu wenu anawapa, mtafanya hivi, basi tunaona kwamba Israeli hawakufanya hivi mara moja.

Ama Mungu alimaanisha siku hiyo hiyo hapa kupanda juu huko maili 25, 30, maelfu ya watu, au labda inamaanisha wakati unapovuka, hakikisha unapanda juu huko. Hatuna uhakika kuhusu hilo, lakini ni wazi, walipigana njia yao kupitia sehemu ya kati ya nchi, ambayo ni Yeriko na Ai, kisha wakageuka kaskazini kwenda juu huko. Kwa hivyo, wanachelewa kidogo kufika huko, nadhani tungesema, lakini ni vizuri kwamba walifanya hivyo.

Na katika sura ya 8, mistari ya 30 hadi 35, tuna sehemu hiyo iliyoelezwa. Kuna mengi ambayo karibu ni neno kwa neno katika sehemu hii, utimilifu wa Kumbukumbu la Torati 27. Kwa hivyo, nitasoma tu baadhi yake.

Yoshua 8, mstari wa 30. Wakati huo, Yoshua alimjengea Bwana, Mungu wa Israeli, madhabahu juu ya Mlima Ebali, kama vile Musa, mtumishi wa Bwana, alivyowaamuru watu wa Israeli. Angalia, kwa njia, ili kurudia hoja iliyotajwa hapo awali katika utangulizi, Musa anaitwa mtumishi wa Bwana hapa, lakini Yoshua si mtumishi wake.

Hajaitwa mtumishi wa Bwana hadi mwisho wa kitabu. Musa ndiye mtumishi wa Bwana tangu mwanzo. Kama vile Musa, mtumishi wa Bwana, alivyoamuru, kama ilivyoandikwa katika kitabu cha Sheria ya Musa, nyuma katika Kumbukumbu la Torati, madhabahu ya mawe yasiyochongwa.

Walitoa sadaka za kuteketezwa juu yake, sadaka za amani, mstari wa 31, mstari wa 32. Aliandika mawe yaliyonakili Sheria ya Musa, ambayo yangeandikwa. Na sasa nataka kuonyesha jambo jipya.

Inasema, Israeli wote, wageni pamoja na wazaliwa wa asili, pamoja na jamaa zao wote na maafisa, n.k., walisimama pande tofauti. Nataka kusimama hapa na kuzungumzia kuhusu mgeni huyu alikuwa nani. Katika toleo langu, inasomeka mgeni.

Katika baadhi ya matoleo, ni mgeni au mgeni, mgeni. Kuna maneno kadhaa tofauti katika Kiebrania kwa watu ambao si Waisraeli. Baadhi ni ya jumla sana, watu, mataifa.

Baadhi ni kama mgeni ambaye Israeli hawakumjua kamwe, lakini waliwasiliana naye kwa njia ya kawaida, kama msafara wa wafanyabiashara wakipita. Neno hili ni neno mahususi sana, na neno hilo ni ger. Na ger alikuwa mgeni ambaye hakuzaliwa Mwisraeli, lakini alikuwa ameishi ndani na kati ya Israeli.

Mgeni huyo alikuwa mgeni ambaye hakuzaliwa akiwa Mwisraeli, lakini alikuwa ameishi ndani na kati ya Israeli. Mgeni huyo ametajwa mara kadhaa katika kitabu hicho, kwa kawaida katika kundi la watu wengine watatu au wanne, ambao Israeli ilipaswa kuwapa kipaumbele maalum. Ni wajane, yatima, wageni au wageni, mgeni huyo, na maskini.

Na wote hawa, kwa namna fulani, walikuwa wametengwa katika jamii. Na wote, kwa namna fulani, walikuwa hawana msaada, au walihitaji msaada. Kwa hivyo, wajane hao ni wazi hawakuwa na mume wa kuwatunza.

Yatima, bila wazazi. Maskini, hawakuwa na uwezo wa kujikimu. Na mgeni alikuwa mgeni, mgeni, ambaye hakuzaliwa kutoka ukoo wa Ibrahimu, lakini alikuwa amechagua kuishi ndani na kati ya Israeli.

Israeli ilipaswa kuwatendea vizuri. Na nadhani wazo ni kwamba Israeli ilipaswa kuwatendea wasiojiweza katika jamii, wote waliozaliwa au wageni, hasa wageni, ili ulimwengu unaotazama uweze kuona jinsi Mungu wa Israeli anavyotaka watu wake wawatendee wengine, na kwamba wageni wangetaka kumkumbatia Mungu wa Israeli. Kwa hivyo, huu ni mfano mwingine wa Mataifa, kwa namna fulani, kuwa sehemu ya Israeli.

Hapa kuna ukweli wa kuvutia sana. Tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale ilikamilika, tukifikiria maandishi ya Agano la Kale labda yakimalizika karibu 400 KK, au miongo michache baada ya wakati wa Ezra Nehemia mwishoni. Ilikuwa kama miaka 400 ambapo hapakuwa na ufunuo mpya halisi, kwa maana ile ile tunayofikiria Agano la Kale na Jipya.

Lakini wakati huo, Wagiriki walishinda ulimwengu unaojulikana, na Kigiriki kilikuwa kikija kuwa lugha ambayo watu walizungumza. Na hivyo, hata Wayahudi walikuwa wakizungumza Kigiriki, si Kiebrania. Kiebrania kilikuwa lugha ya Agano la Kale.

Kwa hivyo, ikawa kwamba Wayahudi hawakuweza kusoma Agano la Kale. Kila siku Wayahudi, walikuwa wakizungumza Kigiriki. Kwa hivyo viongozi wa Wayahudi walikutana huko Alexandria, Misri, na wakaamua kutafsiri Agano la Kale kwa Kigiriki.

Toleo hili linaitwa Septuagint, na labda karibu mwaka 250 KK Sababu niliyosita kutaja hili ni kwa sababu ni ya kuvutia sana neno lililotumika katika Septuagint kutafsiri Ger. Nitakukumbusha tu kwamba Septuagint iliandikwa na wasomi wa Kiyahudi, si Wakristo. Lakini hili hapa neno la Kigiriki linalochukuliwa kutafsiri neno la Kiebrania Ger.

Waproselyti . Na tunapata maneno ya Kiingereza kama vile mwongofu, na mwongofu, kutoka kwa neno hilo la Kigiriki. Na natumaini unaelewa kwamba mwongofu kimsingi ni mwongofu.

Tunazungumzia Mashahidi wa Yehova na Wamormoni wakipita katika vitongoji, wakigonga milango, na wanawahubiria watu. Wanataka tubadili imani na kuikubali imani yao. Na hivyo, viongozi wa Kiyahudi walielewa kwamba Mger alikuwa mwongofu.

Ger alikuwa mgeni, si mzaliwa wa ukoo wa Ibrahimu, bali alikuwa ameikubali imani ya Ibrahimu. Na hivyo, Ger alikuwa mtu ambaye kimsingi alikuwa Mwisraeli, si kwa kuzaliwa, si kwa damu, bali kwa imani. Kwa hivyo, mojawapo ya migawanyiko hii niliyojifunza nilipokuwa nikikua, kwamba wokovu ni kwa matendo au dhabihu katika Agano la Kale dhidi ya imani katika Agano Jipya, tena imegawanywa kwa njia nyingi za ushahidi, moja ambayo ni hii.

Ger ilitajwa katika Amri Kumi. Amri kuhusu Sabato, inasema kumbuka siku ya Sabato ili kuitakasa, wewe, mkeo, mwanao, binti yako, mtumwa wako, mjakazi wako, na Ger aliye ndani ya malango yako. Kwa hivyo, Ger, mgeni, anatarajiwa kuitunza Sabato.

Na katika Kutoka 12, inapozungumzia kuhusu sherehe ya Pasaka, inazungumzia kuhusu kila mtu anayetahiriwa, awe mzaliwa wa asili au Mjerumani. Jambo lile lile. Kwa hivyo hapa tunaona kwamba Mjerumani anatarajiwa kukaribishwa katika sherehe takatifu zaidi za Waisraeli, Pasaka, mradi tu ametahiriwa.

Naam, inamaanisha nini ikiwa mgeni ametahiriwa? Inamaanisha kwamba wanakubali imani ya Israeli. Wanataka kuwa sehemu ya familia ya Israeli. Kwa hivyo, neno Ger halitumiwi kamwe kwa Rahabu, lakini ningemjumuisha Rahabu kama mmoja wa Ger.

Tunaiona hapa. Kwa hivyo, nadhani hiyo inavutia sana. Kwa hivyo turudi kwenye maandishi hapa katika Yoshua sura ya 8. Kwa hivyo, mstari wa 33 tena.

Israeli wote, Wager pamoja na wazaliwa wa asili, wanapaswa kushiriki katika sherehe hii ya upya agano. Wanasimama, makuhani wako pale, wanabeba sanduku. Nusu yao wanasimama juu ya Mlima Gerizimu, na nusu ya wengine juu ya Mlima Ebali.

Zimerudi katika Kumbukumbu la Torati 27-28. Kuna baraka na laana zinazosomwa kati ya milima hiyo miwili, au zinapaswa kusomwa. Hapa wanafanya hivyo, na kisha wanawabariki watu, mwisho wa mstari wa 33.

Yoshua anasoma maneno ya sheria, baraka, na laana, tena kutoka Kumbukumbu la Torati 27-28. Kulingana na yote yaliyoandikwa katika kitabu, kwa hivyo hakuna neno hata moja kati ya yote ambayo Musa aliamuru, mstari wa 35, ambalo Yoshua alifanya, samahani, hakuna neno ambalo Yoshua hakusoma mbele ya kusanyiko lote la Israeli. Wanaume, watoto, Ger, walioishi kati yao.

Kwa hivyo, tunaona Israeli ikitekeleza kwa uaminifu amri kutoka Kumbukumbu la Torati 27. Ikiwa wakati ulikuwa wa haraka au la, sina uhakika kabisa, lakini wanajaribu kufanya mambo kulingana na kitabu, kama tulivyoona tayari katika kitabu chote. Hakika hili ni jibu, bila shaka ni jibu kwa dhambi na kushindwa huko Ai, dhambi ya Akani, na sasa ushindi, na wanasimama kufanya hivi, na tena umakini kwa Ger, mgeni, unaonyesha jambo kwamba tena, Mungu wa Agano la Kale ni Mungu wa Mataifa yote na pia Wayahudi tu.

Kwa hivyo hiyo ndiyo yote nitakayosema kuhusu sura ya 6-8.

Huyu ni Dkt. David Howard katika mafundisho yake kuhusu Yoshua kupitia Ruthu. Hiki ni kipindi nambari tisa, Yoshua 6-8, Yeriko na Ai.